

El dietari de Jordi Llavina

Dissabte. Com dissabte, que vaig retrobar l'Arnau Cònsul i la Silvana Vogt. A ell, l'havia tractat una mica en la meua etapa de periodista, quan presentava *Fum d'estampa*. Amb la Silvana, havíem coincidit, si no vaig errat, un parell de cops. Un d'ells, a Vilafranca, perquè aquesta escriptora argentina s'encarrega dels cursos d'escriptura organitzats per la llibreria L'Odissea. Doncs bé, aquesta parella em van convidar a llegir poemes a l'Ateneu de Sant Just Desvern, la ciutat on fa poc més d'un any van obrir una d'aquelles llibreries que constitueixen tot un privilegi per a una ciutat mitjana: Cal Llibreter. Encabat del recital-vermut, ens hi vam arribar, i vaig quedar amb un pam de nas: de l'espai, del projecte, del bon gust que tenen en tot...

La Silvana em va regalar, dedicada, la seva novel·la. I aquí comença el gran descobriment.

La mecànica de l'aigua. És com es titula l'obra, escrita originalment (i molt bé, cal dir-ho) en català. Va sortir fa una mica més de mig any a Edicions de 1984.

Història, sobretot, de dos personatges: la Vera i l'editor Eliseu. Ella és una noia que viu sola amb el seu gos salsitxa a Buenos Aires. Ha estudiat filosofia, no es casa amb ningú. D'ulls "capaços de passar de la lluminositat a la foscor en qüestió de segons", sembla que tingui un radar per detectar gent a punt de saltar al buit.

La Vera (i el Kantiano) fugirà d'una Argentina en què acaba d'esclatar, amb tota la fúria, el *corralito*. I arriba a Barcelona. Per consumir, de fet, el seu exili personal: molt abans de fugir del país, la Vera ja era una *víctima* de l'*exili interior* (que, al meu entendre, és el concepte clau de la història).

També víctima d'un exili interior de naturalesa ben diferent resulta l'altre gran protagonista, l'Eliseu Mussol. Un home a la cinquantena, editor de professió, que col·lecciona morts. La de la dona que va estimar i que ell ha triat no oblidar mai més. La del seu millor amic, Virgili, i la del pare d'aquest, Hilari, mestre seu en la infantesa, de qui conserva les cendres que no pot abocar enlloc, més enllà del talús o l'oceà de la seva pròpia ànima. L'Eliseu, fa molts anys, va fugir del seu poble, de la *corralina* de casa seva. Del seu destí de porcater. Ha abraçat un rumb de llibertat professional i moral. Però és un rumb marcat per la incertesa i el dolor.

Aquests dos personatges, venturosament, es trobaran. Dues soledats cara a cara, dos exilis fondos confrontats. Tots dos senten passió per la literatura. La Vera fuig de tot, no vol ser acceptada en cap tribu. L'Eliseu no es pot treure del cap aquell dia que va arribar tard a la cita muntanyenca amb el seu amic íntim, el dia de la mort d'aquest. I tots dos es troben. Ells dos i el Kantiano, el gos de la Vera, que de tant en tant, com volent emular l'estranya parella, caça ombres.

Vogt compon unes frases curtes, escairades, que semblen reconcentrades en la seva puixança nominal. Sí, tenen la capacitat de ferir. Les recurrències, els símbols. Aquesta soledat impossible de compartir. L'exili interior, quasi irredimible. Semblant a una altra mecànica, la terrestre de Ferrater: "Ja ho veus. Un món. / Un instant d'un capvespre, has vist els cossos / i les distàncies. Ara calcula / les masses, les libacions del cors".